

Notitie verantwoording Continuïteitsbijdrage Doelgroepenvervoer 2020

1. Inleiding

In verband met het coronavirus en de maatregelen die de overheid genomen heeft om verspreiding van het virus te beperken is het gebruik van doelgroepenvervoer sinds maart 2020 fors gedaald. Als gevolg daarvan genieten vervoerders nagenoeg geen inkomsten uit vervoer, terwijl de vaste kosten van de ondernemingen doorlopen. Er zijn, ook in de periode van lockdown toen de scholen dicht waren, nog wel ritten uitgevoerd (zoals urgente ritten van bijvoorbeeld kinderen en ouderen). De uitgevoerde ritten worden volgens de afspraken in de contracten vergoed. Voor uitgevallen ritten is de lijn van VWS, OCW en de VNG om in de periode 15 maart 2020 t/m 30 juni 2020 maximaal 80% van de financiering op grond van de afgesloten overeenkomsten voor doelgroepenvervoer door te blijven betalen. Deze continuïteitsbijdrage als doel heeft om de voorziening doelgroepenvervoer in de gemeenten in stand te houden. Voor deze vorm van staatssteun is ook toestemming vanuit de EU gekregen. De afspraak om maximaal 80% te financieren is gebaseerd op een onderzoek van Panteia¹ naar de kostenstructuur van zorgvervoerders. Uit het onderzoek bleek dat de vaste kosten ongeveer 80% van de totale kosten bedragen.

Oorspronkelijk was deze afspraak gemaakt tot 1 juni 2020 maar in overleg met de betrokken ministeries heeft VNG samen met de betrokken ministeries de gemeenten opgeroepen de continuïteitsbijdragen door te betalen tot en met 31 december 2020. Voor de aanvang van deze periode kan in veel gevallen 1 maart 2020 worden gehanteerd indien de gemeente of regio al eerder dan de rijksoverheid maatregelen ter bestrijding van de COVID-19 uitbraak in die regio had afgekondigd en het doelgroepenvervoer als gevolg daarvan al (deels) was stilgevallen. Er zijn echter ook gemeenten die een andere periode overeen zijn gekomen met de doelgroepenvervoerders. In dat geval wordt uitgegaan van de in de betreffende gemeente geldende periode. Voor de periode vanaf 1 juli 2020 zijn geen landelijke adviezen of richtlijnen opgesteld. Voor deze periode geldt dat afspraken gemaakt zijn of moeten worden tussen vervoerders en gemeenten.

Inmiddels is door zowel de vervoerders als door de opdrachtgevers nagedacht over de verantwoording van het geleverde vervoer en de continuïteitsbijdragen en de rol van de accountant in dat proces. Daarbij hebben een aantal vragen centraal gestaan:

- Moet sprake zijn van een separate verantwoording of aanvraag tot vaststelling van de continuïteitsbijdrage of kan verantwoording via de jaarrekening plaatsvinden?
- In welke vorm moet de verantwoording afgelegd worden en hoe wordt hier voldoende zekerheid over de juistheid verkregen?
- Wat is een goede balans tussen enerzijds de informatie- en zekerheidsbehoefte van de opdrachtgevers, i.c. de gemeenten, en anderzijds de administratieve last en controledruk bij de vervoerders?

Besloten is om voor de verantwoording van de continuïteitsbijdragen aan te sluiten bij wijze waarop in het sociaal domein verantwoording wordt afgelegd over de corona-steun die in die sector wordt ontvangen in het kader van de productie Wmo en Jeugdwet². Hier is voor gekozen omdat ook in deze sector de financiering door gemeenten aan de zorgverleners wordt betaald en gemeenten hierdoor op

¹ Panteia: Compensatie effecten coronacrisis in het zorgvervoer, Zoetermeer, 27 maart 2020. Het rapport is te benaderen via <https://www.panteia.nl/default/assets/File/Rapport%20compensatie%20effecten%20coronacrisis%20zorgvervoer.pdf>

² <https://i-sociaaldomein.nl/groups/view/57981492/administratieve-en-financiele-processen-en-verantwoording-tijdens-coronacrisis/files>

een vergelijkbare wijze een verantwoording ontvangen van de continuïteitsbijdragen die zij aan de vervoerders betalen. Gemeenten en de VNG hebben ingestemd met dit verantwoordingsmodel en hebben ook ervaring met een verantwoording op deze wijze. Ditzelfde beleid is in vergelijkbare vormen ook al effectief gebleken. Vervoerders, aan de andere kant, hoeven geen extra opdracht aan een accountant te geven om een verantwoording te controleren. De verantwoording zal vallen onder reikwijdte van de reguliere accountantscontrole die uitgevoerd wordt, al zullen wel extra werkzaamheden uitgevoerd moeten worden vanwege de verantwoording in de jaarrekening.

2. Drie sporen beleid

Deze notitie beoogt een 'drie sporen beleid' voor de verantwoording en controle van de continuïteitsbijdragen, waarbij de drie sporen steeds alle drie van toepassing zijn, tenzij een vervoerder geen continuïteitsbijdrage ontvangt. In dat geval vervallen de sporen 2 en 3. De drie sporen voor de verantwoording en rol van de accountant met betrekking tot de continuïteitsbijdragen in het doelgroepenvervoer bestaan uit:

- **Spoor 1:** voor het geleverde vervoer wordt op de reguliere wijze de overeengekomen vergoeding gefactureerd aan de gemeenten. Het uitgangspunt is dat op de facturen alleen het daadwerkelijk uitgevoerde vervoer wordt opgenomen en geen bedragen die kwalificeren als continuïteitsbijdragen. De gemeenten behandelen deze inkomende facturen op de wijze zoals zij facturen altijd behandelen en controleren deze aan de hand van de overeengekomen afspraken in de contracten.
- **Spoor 2:** voor de continuïteitsbijdragen en eventuele meerkosten bevestigen individuele vervoerders en opdrachtgevers onderling schriftelijke de hoogte daarvan. Voor de periode tot 1 juli 2020 zijn veelal afspraken gemaakt die gebaseerd zijn op de adviezen van de VNG. Over de periode vanaf 1 juli 2020 zullen mogelijk nog schriftelijke bevestigingen van de gemaakte afspraken voor die periode opgesteld moeten worden met de gemeenten.
- **Spoor 3:** de vervoerder neemt in de jaarrekening over 2020 een bijlage op waarin aan de hand van de specifieke afspraken en kengetallen aannemelijk wordt gemaakt dat geen sprake is van overcompensatie. Een belangrijk risico voor overcompensatie ontstaat indien sprake is van samenloop van continuïteitsbijdragen voor doelgroepenvervoer en NOW-steun. In de bijlage maakt de vervoerder duidelijk hoe met de NOW-aanvraag is omgegaan en op welke wijze de continuïteitsbijdrage doelgroepenvervoer hierin is verwerkt.
De accountant stelt op grond van de reeds van toepassing zijnde controlestandaarden³ uit NVCOS 720 vast of de inhoud van deze bijlage niet strijdig is met de tijdens de controle van de jaarrekening verkregen kennis van de organisatie en controle-informatie (verenigbaarheid) en dat de bijlage geen materiële fouten bevat. Dit wordt ook expliciet benoemd in de controleverklaring bij de jaarrekening. De jaarrekening wordt door de vervoerders, voorzien van de bijlage en de controleverklaring, bij de gemeente ingediend.

Aandachtspunten bij de toetsing van de bijlage

De accountant betreft in zijn werkzaamheden met betrekking tot de opgestelde bijlage de volgende elementen:

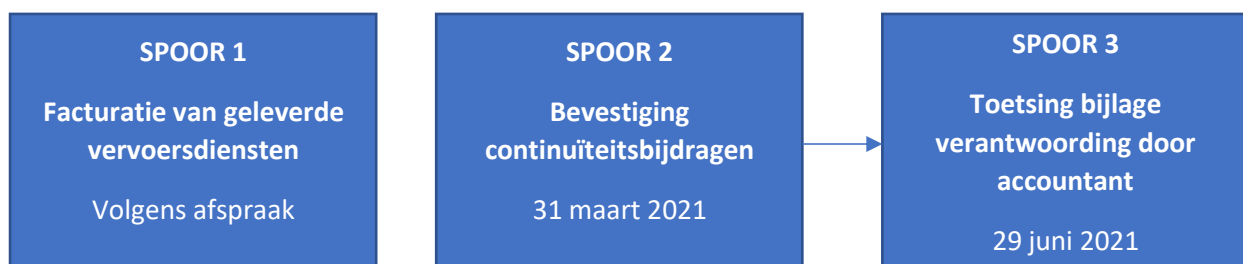
- Het juiste format voor de verantwoording continuïteitssteun is gebruikt;
- De verantwoording is ondertekend door (of namens) het bestuur van de organisatie;

³ Indien de vervoerder een kleine rechtspersoon is en niet wettelijk verplicht is een controleopdracht uit te laten voeren of dit niet vrijwillig uit laat voeren, hoeft niet alsnog een controleopdracht uit te laten voeren op de jaarrekening. Wel wordt in dat geval de bijlage bij de jaarrekening opgesteld en opgenomen in de jaarverslaggeving. De jaarrekening kan dan zonder controleverklaring bij de gemeente ingediend worden.

- De reeds ontvangen en nog te ontvangen bedragen op de juiste wijze in de verantwoording zijn opgenomen;
- Ontvangen steunmaatregelen wegens Covid-19 op grond van andere overheidsregelingen die (mede) het gevolg zijn van de afgenomen omzet uit doelgroepenvervoer, op de juiste wijze in de verantwoording zijn opgenomen. De accountant stelt daartoe vast dat de omzet uit het doelgroepenvervoer, inclusief de continuïteitsbijdragen doelgroepenvervoer die bij de gemeenten is aangevraagd, als omzet is opgenomen in de aanvraag van compensatie in het kader van andere rijksbrede regelingen zoals NOW. Indien naast de continuïteitsbijdrage doelgroepenvervoer ook sprake is van andere vormen van corona-vergoeding heeft de vervoerder een inhoudelijke toelichting opgenomen op de wijze waarop voorkomen is dat sprake is van dubbele compensatie.
- De continuïteitsbijdrage van de gemeente op de juiste wijze is bepaald, in overeenstemming met de overeengekomen afspraken in spoor 2;
- Eventuele onderaannemers door de vervoerder op dezelfde wijze worden gecompenseerd als de vervoerder zelf wordt gecompenseerd door de gemeenten of regio's. Onderaannemers dienen hiervoor de Eigen verklaring in te vullen en te ondertekenen.
- De schade van de vervoerder niet wordt gedekt door een verzekering of via beroepsprocedures, arbitrage of andere bron van schadevergoeding is te verhalen op anderen dan de gemeente of regio. Dit moet door de vervoerder onderzocht zijn dan wel de claim moet zijn afgewezen.

3. Timing proces

De in deze notitie opgenomen oplossing voor de verantwoording van de continuïteitsbijdrage doelgroepenvervoer vraagt om een nauwe afstemming rondom de timing van het proces. Dit geldt met name in situaties dat naast de continuïteitsbijdrage doelgroepenvervoer ook sprake is van een aanvraag NOW1 die voorzien moet worden van een accountantsverklaring. In de ideale situatie verloopt het proces volgens de volgende uiterste datums:

De verantwoording van de continuïteitsbijdrage wordt door de vervoerders mede aan hand van de jaarrekening opgesteld. Er geldt voor vervoerders geen deadline vanuit de wet of de vervoers-overeenkomsten om hun jaarrekening bij de gemeenten in te dienen. Wel geldt voor de vaststelling van NOW1-aanvragen die voorzien moeten worden van een accountantsverklaring een deadline van uiterlijk 29 juni 2021. Omdat de hoogte van de NOW afhankelijk zal zijn van de hoogte van de continuïteitsbijdrage doelgroepenvervoer, is het verstandig de bijlage tijdig op te stellen. Wanneer bij het opstellen van de bijlage of uit de toetsing door de accountant blijkt dat sprake is van overcompensatie, gaat de vervoerder de dialoog aan met de gemeente, voor zover niet al afspraken gemaakt zijn over de afwikkeling van overcompensatie. In het geval deze gesprekken niet tijdig gevoerd worden, bestaat de mogelijkheid dat de deadline voor de NOW1-aanvraag niet gehaald wordt.